

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRẦN ANH SƠN

**NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU
LAO ĐỘNG CỦA HUYỆN PHỔ YÊN DO ẢNH HƯỞNG
CỦA CÔNG NGHIỆP HÓA**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
(KINH TẾ NÔNG NGHIỆP)

Thái Nguyên – 2012

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRẦN ANH SƠN

**NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH CHUYÊN DỊCH CƠ CẤU
LAO ĐỘNG CỦA HUYỆN PHỔ YÊN DO ẢNH HƯỞNG
CỦA CÔNG NGHIỆP HÓA**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 603110

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

(Kinh tế nông nghiệp)

Người hướng dẫn khoa học: TS. Ngô Xuân Hoàng

Thái Nguyên – 2012

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn “*Nghiên cứu tình hình chuyển dịch cơ cấu lao động của huyện Phổ Yên do ảnh hưởng của công nghiệp hóa* ” được thực hiện từ tháng 11/2010 đến tháng 8/2012. Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau. Các thông tin này đã được chỉ rõ nguồn gốc, có một số thông tin thu thập từ điều tra thực tế ở địa phương, số liệu đã được tổng hợp và xử lý.

Tôi xin cam đoan rằng đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các tài liệu tham khảo có nguồn gốc trích dẫn rõ ràng.

Thái Nguyên, ngày ...tháng...năm 2012

Tác giả luận văn

Trần Anh Sơn

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực hiện luận văn, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ quý báu của nhiều tập thể, cá nhân trong và ngoài trường.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Ban chủ nhiệm khoa Đào tạo Sau Đại học cùng các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập tại trường.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến TS. Ngô Xuân Hoàng – Phó hiệu trưởng trường Cao đẳng Kinh tế kỹ thuật, người đã tận tình chỉ bảo, giúp đỡ tôi trong thời gian thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí lãnh đạo UBND huyện, các phòng chức năng của huyện Phổ Yên tỉnh Thái Nguyên và các hộ nông dân đã giúp đỡ và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình thu thập thông tin để thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày ...tháng...năm 2012

Tác giả luận văn

Trần Anh Sơn

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục chữ viết tắt.....	vi
Danh mục các bảng biểu	vii
Danh mục các sơ đồ, hình vẽ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
2.1. Mục tiêu chung	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	2
3.1. Đối tượng nghiên cứu	2
3.2. Phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học của luận văn	3
5. Bố cục của luận văn	3
CHƯƠNG 1. TÍNH TẤT YẾU VÀ SỰ CẦN THIẾT CỦA QUÁ TRÌNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU LAO ĐỘNG THEO HƯỚNG CÔNG NGHIỆP HOÁ, HIỆN ĐẠI HÓA	4
1.1. Khái niệm và nội dung của chuyển dịch cơ cấu lao động	4
1.1.1. Khái niệm về nguồn lao động và lực lượng lao động.....	4
1.1.2. Khái niệm cơ cấu lao động	5
1.1.3. Mối quan hệ giữa chuyển dịch cơ cấu kinh tế và chuyển dịch cơ cấu lao động.....	7
1.1.4. Cơ cấu lao động theo ngành và chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành	8
1.2. Nội dung - tiêu chí đánh giá sự chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành	9

1.2.1. Nội dung của chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành	9
1.2.2. Các tiêu chí đánh giá sự chuyển dịch.....	10
1.3. Sự cần thiết phải chuyển dịch cơ cấu lao động theo hướng CNH-HĐH	14
1.3.1. Quá trình CNH-HĐH và những yêu cầu đặt ra cho việc chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành	14
1.3.2. Xu hướng chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành trong quá trình CNH-HĐH.....	15
1.4. Các yếu tố tác động tới quá trình chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành.....	17
1.4.1. Nhóm nhân tố về kinh tế xã hội	17
1.4.2. Nhóm nhân tố phát triển nguồn nhân lực.....	19
1.4.3. Hệ thống chính sách.....	21
1.5. Kinh nghiệm của một số nước.....	21
1.5.1. Chuyển dịch cơ cấu lao động ở nông thôn Hàn Quốc	21
1.5.2. Chuyển dịch cơ cấu lao động ở Nhật	22
1.5.3. Bài học chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành cho các địa phương ở Việt Nam	23
1.6. Phương pháp nghiên cứu	24
1.6.1. Câu hỏi nghiên cứu	24
1.6.2. Phương pháp nghiên cứu.....	25
1.6.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	29
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU LAO ĐỘNG TẠI	
HUYỆN PHỔ YÊN.....	30
2.1. Đặc điểm kinh tế xã hội, tự nhiên huyện Phổ Yên	30
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	30
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	36
2.2. Chuyển dịch cơ cấu lao động tại huyện Phổ Yên từ 2005 - 2010.....	48
2.2.1. Thực trạng chung về chuyển dịch cơ cấu lao động của huyện	48
2.2.2. Thực trạng chuyển dịch cơ cấu lao động trong nội bộ từng nhóm ngành.....	50

2.2.3. Thực trạng chuyển dịch cơ cấu lao động ở các hộ điều tra	56
2.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến chuyển dịch cơ cấu lao động tại địa bàn huyện.....	64
2.3.1. Ảnh hưởng của công nghiệp hóa đến chuyển dịch cơ cấu lao động tại huyện.	64
2.3.2. Ảnh hưởng của đào tạo nghề đến chuyển dịch cơ cấu lao động	74
2.4. Kết luận rút ra từ thực trạng và xu thế chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành của huyện Phổ Yên.....	76
2.4.1. Kết quả đạt được	76
2.4.2. Hạn chế	77
CHƯƠNG 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU LAO ĐỘNG TẠI HUYỆN PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	78
3.1. Định hướng chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành trên địa bàn huyện Phổ Yên đến năm 2015	78
3.1.1. Định hướng và mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội.....	78
3.1.2. Định hướng chuyển dịch cơ cấu ngành kinh tế.....	79
3.1.3. Định hướng chuyển dịch cơ cấu nội bộ ngành kinh tế	80
3.1.4. Định hướng chuyển dịch cơ cấu lao động đến năm 2015	82
3.2. Giải pháp chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành đến năm 2015	83
3.2.1. Phát triển các ngành thực hiện mục tiêu chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành	83
3.2.2. Đầu tư phát triển các khu công nghiệp cụm công nghiệp theo chiều sâu.....	84
3.2.3. Phát triển mạnh các ngành thương mại - dịch vụ	86
3.2.4. Nâng cao năng suất lao động trong nông nghiệp.....	87
3.2.5. Đào tạo nghề cho người lao động	87
3.2.6. Nâng cao chất lượng hệ thống các trung tâm giới thiệu việc làm	91
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	92
I. Kết luận.....	92
II. Kiến nghị	93
TÀI LIỆU THAM KHẢO	94

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

1	CCN	Cụm công nghiệp
2	CN	Công nghiệp
3	CNH	Công nghiệp hóa
4	CNKT	Công nhân kỹ thuật
5	DT	Diện tích
6	ĐTH	Đô thị hóa
7	DV	Dịch vụ
8	ĐVT	Đơn vị tính
9	GDP	Thu nhập bình quân đầu người
10	GTVL	Giới thiệu việc làm
11	HĐH	Hiện đại hóa
12	KCN	Khu công nghiệp
13	LĐ	Lao động
14	SX	Sản xuất
15	GTSX	Giá trị sản xuất
16	TM	Thương mại
17	TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
18	XD	Xây dựng

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Trang

Bảng 1.1: Quan hệ giữa GDP/người và cơ cấu lao động theo ngành ở các nước đang phát triển.....	13
Bảng 1.2: Dân số và công việc làm chia theo nhóm ngành (1963-1971)	21
Bảng 2.1: Tình hình sử dụng đất đai huyện Phổ Yên qua 3 năm 2008 - 2010.....	33
Bảng 2.2. Kết quả sản xuất các ngành kinh tế huyện Phổ Yên năm 2008 - 2010.....	37
Bảng 2.3. Tình hình dân số và lao động của huyện Phổ Yên qua 3 năm 2008 - 2010	40
Bảng 2.4. Mức sống người dân huyện Phổ Yên năm 2008 - 2010.....	41
Bảng 2.5: Giá trị sản xuất Công nghiệp Xây dựng của huyện Phổ Yên từ 2006 - 2010.....	42
Bảng 2.6: GTSX các ngành kinh tế trong lĩnh vực nông nghiệp huyện Phổ Yên 2006-2010.....	44
Bảng 2.7: Chuyển dịch cơ cấu lao động giữa các ngành kinh tế của huyện Phổ Yên giai đoạn 2005 - 2010	48
Bảng 2.8: Chuyển dịch cơ cấu lao động theo thành thị nông thôn của huyện Phổ Yên giai đoạn 2005 - 2010.....	49
Bảng 2.9. Cơ cấu lao động ngành nông nghiệp của huyện Phổ Yên giai 2005-2010	50
Bảng 2.10. Cơ cấu lao động ngành công nghiệp 2005 – 2010.....	52
Bảng 2.11. Cơ cấu lao động ngành dịch vụ 2005 – 2010	54
Bảng 2.12. Hiện trạng sử dụng đất trước và sau thu hồi đất của các hộ điều tra	57
Bảng 2.13: Tình hình biến động việc làm của lao động ở hộ điều tra	60
Bảng 2.14. Ngành nghề trước và sau thu hồi đất của các hộ điều tra.....	62
Bảng 2.15: Tốc độ phát triển KCN của huyện Phổ Yên giai đoạn 2008 - 2010	64
Bảng 2.16. Kết quả thu hút dự án đầu tư giai đoạn từ 2003 - 2008	65
Bảng 2.17: Tình hình lao động huyện Phổ Yên giai đoạn 2005 - 2010	68
Bảng 2.18: Quy mô lao động - cơ cấu lao động trong các ngành kinh tế 2005 - 2010.....	69
Bảng 2.19. Quan hệ giữa GDP và cơ cấu lao động theo ngành.....	72
Bảng 2.20: Tỷ trọng cơ cấu lao động trong các ngành kinh tế đến 2015	73
Bảng 2.21. Mạng lưới các cơ sở dạy nghề tại huyện Phổ Yên thời 2008 - 2010.....	74
Bảng 3.1: Kế hoạch chuyển dịch cơ cấu kinh tế đến năm 2015	79
Bảng 3.2. Dự báo dân số- cơ cấu lao động đến 2015	82

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, HÌNH VẼ

	<i>Trang</i>
Biểu 2.1. Cơ cấu và biến động giá trị ngành Công nghiệp & XD	42
Biểu 2.2: Cơ cấu kinh tế ngành trên địa bàn huyện Phò Yên năm 2001 và 2010	46
Biểu 2.3: Chuyển dịch cơ cấu lao động nội bộ ngành nông nghiệp 2005 -2010.....	51
Biểu đồ 2.4. Chuyển dịch cơ cấu lao động trong nội bộ ngành công nghiệp giai đoạn 2005 – 2010.....	53
Biểu 2.5. Chuyển dịch cơ cấu lao động trong nội bộ ngành dịch vụ 2005 - 2010	55
Biểu 2.6: Sự thay đổi về giá trị SX của huyện giai đoạn 2003 – 2010	66
Biểu 2.7. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế của Huyện giai đoạn 2003 - 2010.....	67
Biểu 2.8: Biến động quy mô lao động của huyện từ 2005 – 2010.....	69
Biểu 2.9: Cơ cấu lao động trong các ngành năm 2005 và 2010.....	70
Biểu 2.10: Sự thay đổi tỷ trọng lao động trong các ngành giai đoạn 2005 -2010	71